

Palmesøndag
5.april 2020
Bendik Baasland
Uranienborg

Dagen etter fikk folkemengden som var kommet til festen, høre at Jesus var på vei inn i Jerusalem. ¹³ Da tok de palmegreiner og gikk ut for å møte ham, og de ropte:

*Hosianna!
Velsignet er han som kommer
i Herrens navn,
Israels konge!*

¹⁴ Jesus fant et esel og satte seg opp på det, slik det står skrevet:

*¹⁵ Vær ikke redd, datter Sion!
Se, din konge kommer,
ridende på en eselfole.*

¹⁶ Dette skjønnte ikke disiplene med det samme. Men da Jesus var blitt herliggjort, husket de at dette sto skrevet om ham, og at folket hadde hilst ham slik.

¹⁷ Alle de som hadde vært til stede da han kalte Lasarus ut av graven og vekket ham opp fra de døde, vitnet om det. ¹⁸ Det var også derfor folk dro ut for å møte ham, fordi de fikk høre at han hadde gjort dette tegnet. ¹⁹ Fariseerne sa da til hverandre: «Der ser dere at ingenting nytter. All verden løper etter ham.»

²⁰ Det var noen grekere blant dem som var kommet for å tilbe under høytiden.

²¹ De gikk til Filip, som var fra Betsaida i Galilea, og sa: «Herre, vi vil gjerne se Jesus.» ²² Filip gikk og fortalte det til Andreas, og sammen gikk de og sa det til Jesus.

²³ Jesus svarte: «Timen er kommet da Menneskesønnen skal bli herliggjort. ²⁴ Sannelig, sannelig, jeg sier dere: Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt. (Joh 12,12-24)

Ydmykhet

For litt over 50 år siden arrangerte den amerikanske forfatteren, Truman Capote, fest i New York. Den har senere blitt kåret til den beste festen i historien. Det finnes mange slags kåringer og dette er en av dem. Av de 540 inviterte gjestene møtte 540 stykker opp. Hele kultureliten var til stede. Forfattere, filmskapere, tv-kjendiser, sangere, prinser og prinsesser. Festen snakkes om og portretteres i aviser og film den dag i dag, og Truman Capote

gjorde seg til en udødelig kjendis med denne festen. De sier om ham at han hadde en unik forståelse av berømmelsens muligheter og et skarpt blikk for hvordan utnytte kjendisstatusens potensial.

Man kan undre seg hvorfor ikke Jesus hadde en tilsvarende tilnærming til berømmelse. Hvorfor var han ikke mer opptatt av å utnytte kjendisstatusens potensial? Han trakk seg stort sett unna massene og likte ikke å få for mye oppmerksomhet. Det virker som hans sosiale kapasitet begrenset seg til tolv. Når han utførte spektakulære mirakler var han påpasselig med å be folk tie om det. Og når han endelig snubler over berømmelsen og folket står klar til å hylle ham, setter han seg ikke på en majestetisk hest, men på et tilfeldig esel. Det er mange måter å forstå det på, men det er åpenbart at ydmykhet var en sentral komponent i det prosjektet Jesus hadde.

I år når påskehøytiden sammenfaller med karantener og kriser, tror jeg noen kvaliteter ved å være ydmyk kan være aktuelle. Her er fire:

Ydmyke tenker høyt om seg selv

Ydmykhet assosieres fort til noe svakt, eller å være underdanig og servil. Kanskje til og med mangle ryggrad. Men det greske ordet som Bibelen anvender har et helt annet meningsinnhold. Det ble for eksempel brukt i sammenheng med at man skulle trene opp hester. Før en hest var lært opp og trent, har den masse vilt i seg. Råe krefter, ukontrollerte bevegelser, men når den hadde gått gjennom treningen fikk den kontroll på all denne råskapen og da ble den kalt ydmyk. Ydmykhet handler om å ha muligheten til å bruke råe krefter, men likevel begrense seg.

Jeg håper du tenker høyt om deg selv – det er du kalt til. Ydmyke vet samtidig hvordan de skal håndtere de sterke kreftene lagt ned i seg.

Ydmyke vet når de skal tie

Det er vel ingen som blir sitert oftere enn Jesus, men kanskje vel så påfallende som ordene han ytret er de mange anledningene han vegret seg for å tale. Når han ble bedt om å forklare lignelser, når fariseerne ville sette han på prøve eller når de skriftlærde anklaget ham for noe. Det var ofte en forbausende knapphet i svarene til Jesus, noen ganger også direkte uvilje mot å si noe.

Jeg har de siste ukene tatt meg selv i å uttale meg skråsikkert om hvordan vi som verdenssamfunn bør håndtere denne krisen. Dette til tross for at jeg verken har formell kompetanse i mikrobiologi eller økonomi. Det er vanskelig å vite hva som er lurt. Winston Churchill uttalte under andre verdenskrig: «når ørnene tier begynner papegøyene å plapre.» Poenget hans var at vise

mennesker vet når de skal tie, men det åpner samtidig opp for at andre bare gjentar noe de har hørt uten å egentlig ha dekning for det. I krig og kriser er kommunikasjonen essensielt for seier. Vi trenger å høre de rette stemmene nå og det betyr at de fleste av oss bør tie.

Ydmyke tror ikke at livet varer evig

I min tid som prest ved et sykehus med en rettsmedisinsk avdeling har jeg møtt mange etterlatte ved ulykker, drap og selvdrap. Felles for disse etterlatte er erfaringen av å miste en kjær brått og uventet. Ikke sjelden hører man uttalelser som *«tenk at jeg ikke tok telefonen da han ringte»*, *«jeg skulle ønske jeg hadde fortalt hvor glad jeg var i henne»*, *«hadde jeg bare visst hvordan han egentlig hadde det ...»*. Mange bærer med seg bebreidende tanker videre i livet og skulle så ønske at de var forberedt på døden som traff dem.

Vi har fått en kollektiv påminnelse om vår egen dødelighet. Dette kan være muligheten til å besvare spørsmål som: Skal jeg skrive et brev til noen jeg er glad i? Bør jeg lage et testamente? Er det papirer jeg må rydde i? Hvordan kan jeg realisere drømmen jeg alltid har hatt? Er det noen jeg trenger å skvære opp med?

Det kan være ubehagelig, men samtidig har du nå en mulighet til å forberede deg på det som mange angrer seg på at de ikke gjorde eller aldri fikk anledning til.

Ydmyke tror på evig liv

Framtiden ser mer dystert ut enn den gjorde for noen uker siden. I avisene frekventerer tittelen: kommer verden til å bli den samme igjen? Jesus sier «Hvis ikke hvetekornet faller i jorden og dør, blir det bare det ene kornet. Men hvis det dør, bærer det rik frukt.» Vi er vant med uttrykket «så lenge det er liv er det håp». Det er en trøst for mange nå. Narrativet om Jesus gir oss grunn å strekke håpet enda lenger. Også inn i det aller mørkeste. Helt dit hvor vi kan si så lenge det er håp er det liv. Og det skal vi feire i påsken i år igjen.

«Salige er de ydmyke, for de skal arve jorden»

